
OSNAŽIVANJE MLADIH ROMA ZA ZAPOŠLJAVANJE

Predstavništvo Fonda za obrazovanje Roma sprovodi projekat pod nazivom „Pospješivanje zapošljivosti mladih Roma u Srbiji“ uz podršku programa Nemačke razvojne saradnje, koji implementira Nemačka razvojna banka KfW u ime Vlade Republike Nemačke – Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj. Projekat obuhvata praktičnu pomoć, efektivne i efikasne mehanizme neophodne za borbu protiv diskriminacije i stvaranje uslova u kojima Romi mogu da ostvaruju sva prava sa fokusom na pristup obrazovnom sistemu i zapošljavanju. Jedan od ciljeva projekta je pospešivanje zapošljivosti i povećanje konkurentnosti pripadnika romske nacionalne manjine na tržištu rada. Kroz različite stručne obuke, prekvalifikaciju i stažiranja u javnom i privatnom sektoru, mladi Romi i Romkinje unapređuju svoje veštine, kompetencije i postaju konkurentniji na tržištu rada.

U okviru projekta uspostavljeni su mehanizmi koji kontinuirano unapređuju profesionalne veštine korisnika i pospešuju njihovu zapošljivost. Zapošljavanje mladih Roma i Romkinja predstavlja složen i višedimenzionalni proces u kojem je neophodno uspostaviti saradnju sa poslodavcima iz javnog i privatnog sektora uz istovremeno sprovođenje aktivnosti koje jačaju kompetencije mladih Roma na tržištu rada. Uspostavljanje saradnje ima za cilj da podstakne poslodavce i aktivno doprinese kreiranju stimulativnih uslova za zapošljavanje mladih Roma i Romkinja.

Ovaj program daje priliku korisnicima da unaprede već stečena znanja i veštine pružanjem stručnih i profesionalnih obuka i radnih praksi. Kroz ovaj program razvili smo individualni pristup u radu sa posebnim naglaskom na integrisanje načela rodne ravnopravnosti.

Nakon skoro dve godine implementacije programa rezultati aktivnosti u oblasti obrazovanja i zapošljavanja mladih Roma su vidljivi i govore o napretku ali i potrebi za daljom intervencijom u ovoj oblasti.

U nastavku su predstavljeni rezultati postignuti u proteklom periodu, u okviru svake od međusobno povezanih komponenti.

Komponenta 1 – Stipendijski i mentorski program za Rome srednjoškolce

U toku školske 2017/18 godine, Program stipendiranja i mentorstva uspeo je da dostigne postavljene indikatore kada je u pitanju broj upisanih i redovnih učenika koji nastavljaju da pohađaju škole, kao i broj novih korisnika, učenika prvog razreda koji ulaze u program prvi put.

Podaci sakupljeni na kraju prvog polougodišta 2017/18 godine takođe ukazuju da je stopa odustajanja od školovanja u velikoj meri umanjena u odnosu na prethodne pokazatelje.

Efekte stipendijske i mentorske podrške mogu se jasno uočiti iz podataka u nastavku:

- 416 stipendista uspešno završilo razred u junu 2018
- Procenat odustajanja od školovanja - 2.4%
- 11 učenika obnovilo razred
- 6 učenika prešlo na vanredno obrazovanje
- 55 učenika na popravnim i razrednim ispitima

Komponenta 2 – Unapređivanje zapošljivosti mladih Roma

U okviru komponente koja se bavi povećanjem zapošljivosti mladim Romima su na raspolaganju različite mogućnosti: dokvalifikacije i prekvalifikacije, stručne obuke i stažiranja. U toku ovog perioda izveštavanja postignuti su sledeći rezultati:

- 17 kandidata je upisalo četvrti stepen stručne kvalifikacije
- 3 mentora angažovano za podršku kandidatima koji pohađaju dokvalifikaciju
- 94 kandidata završilo stručne obuke
- 22 kandidata trenutno pohađa stručnu obuku
- 27 kandidata je trenutno na listi čekanja za neku od stručnih obuka
- 30 kandidata je trenutno u fazi testiranja za stručnu obuku
- 47 kandidata je završilo stažiranje u nekoj od kompanija
- 16 sporazuma o saradnji potpisano sa različitim kompanijama i institucijama

Tim Fonda za obrazovanje Roma redovno obilazi sve kandidate na terenu i sprovodi kampanje informisanja o mogućnostima koje se nude mladim Romima u okviru projekta. Broj zainteresovanih kandidata za stručne obuke i stažiranja se neprestano povećava uz istovremeni porast interesovanja različitih kompanija za saradnju sa Fondom za obrazovanje Roma.

U ovom periodu izveštavanja, od 183 kandidata koji su učestvovali u nekoj od aktivnosti koju organizuje REF (obuke, kursevi, stažiranja), čak njih 79 je trenutno zaposleno. Sporazumima o saradnji određeni poslodavci su se obavezali da će nakon stažiranja ponuditi zaposlenje kandidatima te je planirano da još 104 kandidata dobije zaposlenje. Stažiranje obezbeđeno od strane REF-a je u ovim slučajevima bilo ključno za dobijanje posla, korisnici su stekli vredna iskustva, ojačali svoje samopouzdanje i stvorili bolje izgleda za zapošljavanje.

Komponenta 3 – Unapređivanje obrazovne reintegracije Roma povratnika u Srbiji

U okviru programa reintegracije povratnika Romski obrazovni fond je dodelio grantove za 4 nevladine organizacije koje su sprovodile projekte malog obima na teritoriji Niša, Leskovca, Subotice, Vladičinog Hana i Surdulice.

Projekat pod nazivom „Unapređivanje mogućnosti za obrazovanje i integraciju Roma povratnika u Srbiji“ nevladine organizacije su sprovodile od 1. septembra 2017. do 31. avgusta 2018. godine. Svi projekti se sprovode sa ciljem povećanja stope upisa dece povratnika u pripremni predškolski program i osnovne škole, kao i poboljšanja veština i znanja dece povratnika koja pohađaju 1-4 razred osnovne škole. Organizacije su održavale časove srpskog jezika i časove pomoći u učenju za svu decu povratnike u cilju njihove što bolje reintegracije u obrazovni sistem u Srbiji.

Nakon godinu dana implementacije projekata kod korisnika je primetan napredak kada je u pitanju pristup obrazovanju i redovnost pohađanja škole. Naime, ukupno 241 dete uzrasta 5,5-10 godina je učestvovalo u različitim aktivnostima koje su organizacije sprovodile na lokalnu.

Rezultati postignuti u svih 5 lokacija (Vladičin Han, Surdulica, Niš, Leskovac, Subotica):

- 191 porodica – dobilo podršku pri upisu dece i pribavljanja dokumentacije
- 208 roditelja – učestvovalo u radionicama i događajima u zajednici
- 62 dece uzrasta od 5,5 -7 godina upisano u predškolski pripremni program
- 168 dece uzrasta od 7 -10 godina upisano u 1-4 razred osnovne škole
- 195 dece uzrasta od 7 -10 godina redovno dolazilo na časove srpskog jezika organizovanih u okviru projekata
- 188 dece uzrasta od 7 -10 godina redovno dobijalo pomoć u učenju, izradi domaćih zadataka
- 136 dece u okviru projekta dobilo školski materijal i udžbenike

Naredni koraci

U narednim mesecima implementacije projektni tim će nastaviti sa sprovođenjem planiranih aktivnosti u okviru svake od komponenti projekta, istovremeno radeći na razvijanju novih ideja i aktivnosti. Prva faza projekta „Unapređivanje mogućnosti za integraciju i obrazovanje Roma u Srbiji, pospešivanje zapošljivosti mladih Roma i reintegraciju povratnika“ približava se kraju i projektni tim raspolaže podacima i postignutim rezultatima na osnovu kojih će se pristupiti detaljnoj analizi i evaluaciji postignutih ciljeva u okviru Faze I.

Naučene lekcije stečene kroz iskustvo tokom implementacije Faze I projekta biće iskorišćene kao vredne tehnike u cilju razvijanja i unapređenja aktivnosti, kao i poboljšanja efikasnosti određenih mera planiranih u Fazi II projekta.